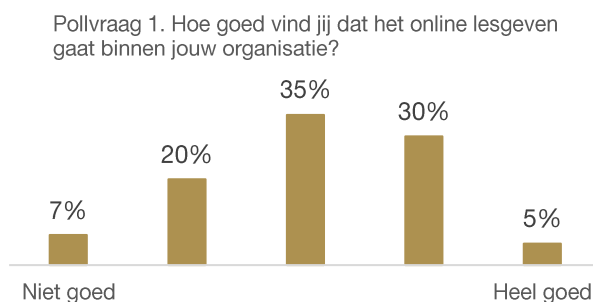

Samenvatting online sessie Online leren en lesgeven in coronatijd

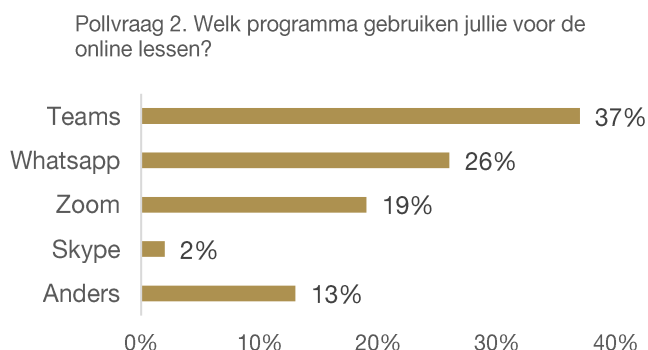
Al meer dan een jaar hebben we te maken met coronamaatregelen. Hierdoor zijn de ontwikkelingen rondom online leren en lesgeven binnen de volwasseneneducatie in een sneltreinvaart gegaan. Vorig jaar verkende Stichting Lezen en Schrijven al waar professionals en cursisten tegen aan liepen bij het online leren en lesgeven. De resultaten hebben wij in een rapport gezet.

Nog steeds hebben we te maken met de coronamaatregelen. Daarom organiseerde Stichting Lezen en Schrijven een online sessie om kennis en ervaringen te delen. Waar lopen professionals en vrijwilligers tegenaan bij online lesgeven aan volwassenen? Wat vinden cursisten zelf van online leren? Dit vroegen we aan professionals en cursisten van STEP Nijmegen, Bibliotheek Oostland en Fiolet Taaltrainingen.

Voordat de sessie startte werd er een poll uitgezet. De resultaten van de poll zie je in onderstaande grafieken.

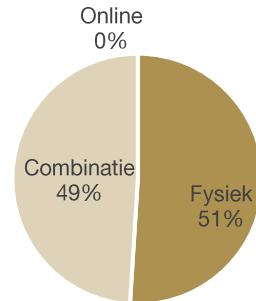
* Pollvraag 1 werd ingevuld door 68 mensen.

* Pollvraag 2 werd ingevuld door 65 mensen. Bij 'anders' werd vooral de volgende programma's benoemd: Jitsi, Google meet en Whereby.

Pollvraag 3. Welk type onderwijs zou jij het liefst geven na corona?

* Pollvraag 3 werd ingevuld door 70 mensen.

STEP Nijmegen

STEP Nijmegen is een vrijwilligersorganisatie in Nijmegen. STEP geeft al 40 jaar taallessen en taalcoaching. STEP biedt verschillende activiteiten aan voor alle anderstaligen, migranten met diverse culturele achtergrond, zoals taallessen, ontmoetingsactiviteiten, fietslessen, digitale vaardigheden en taalcoaching. Het doel is activering en participatie. Anneke Tijn en Mariet Kienhuis vertelden over het vernieuwde online lesgeven. Ook toonde zij tijdens de sessie een filmpje van de cursist Mahnaz.

STEP Nijmegen koos ervoor om de mensen mee te krijgen om online te werken vanuit een driepoot: 1. Het team, 2. De vrijwilligers (taaldocenten en taalcoaches) en 3. De cursisten meekrijgen. Ze kozen om de online tool Zoom te gebruiken. Ze oefenden met het team en de vrijwilligers. Ze hadden dagelijkse oefensessies met vrijwilligers. Na verloop van tijd gingen de vrijwilligers samen oefenen. Mariet Kienhuis (vrijwilliger) geeft aan dat ondanks dat ze nog niet alle digitale vaardigheden had, ze door alle trainingen nu het wel kan. Dat motiveert heel erg. Je kan van elkaar leren.

Daarnaast was er trajectbegeleiding voor cursisten thuis. Hier konden vragen gesteld worden over de pc, smartphone, wifi en de laptop. Naast het werken met Zoom werken zij via Whatsapp. De eerste weken van de lockdown belden ze semi-gealfabetiseerde cursisten op tijdens lestijd (één op één). Daarna werden er Whatsappgroepen gevormd. Er was weer veel training over de mogelijkheden: filmpjes delen, teksten opsturen, geluidsfragmenten delen, zinnen typen etc. Een belangrijk punt bij online lesgeven is dat er bij verzuim meteen contact opgenomen wordt met de deelnemer. Hierdoor raak je de cursist niet kwijt en kan er direct op een hulpvraag in worden gespeeld. Zij geven de volgende leerpunten mee: 1) De nieuwe situatie van online lesgeven blijft. Straal dit uit. Dat werkt motiverend voor de vrijwilliger en voor de cursisten. 2) Het online lesgeven vraagt aandacht geven en inzet bieden. Het gaat niet vanzelf. 3) Zie corona als een waardevolle periode. De digitale vaardigheden van iedereen zijn enorm gegroeid. Door de online mogelijkheden zijn taallessen en taalcoaching vanaf nu gevarieerder en toegankelijker.

Bibliotheek Oostland

In de bibliotheek Oostland zit het Taalhuis Oostland. Ilse van der Bilt sprak over het online lesgeven. Ook vertelde cursist Amer hoe hij online leren vindt. Taalhuis Oostland geeft online les via Zoom. De kosten hiervoor worden betaald vanuit de WEB-gelden, de bibliotheek en projectgelden. Ook zijn er wandel-afspraken. Taalhuis Oostland organiseert 2x per week een online Taalcafé. Voor Taalhuis Oostland is het belangrijk dat er veel aandacht is voor het motiveren en bijscholen van de vrijwilligers. Ze organiseren zoomtrainingen, 'oefenzoomen', één op één hulp en installeren samen apps. Daarnaast is het belangrijk dat je het zo makkelijk mogelijk maakt voor de doelgroep. Bijvoorbeeld door iedere keer dezelfde link te gebruiken. Of wekelijks herinneringen via de mail te sturen. Of door cursisten persoonlijk te appen als zij de mail niet lezen. Een derde punt wat belangrijk is, is het netwerk en de vindbaarheid. Zo kan een aanmelding voor het Taalcafé plaatsvinden door een werkgever of partnerorganisatie. Of kunnen kinderen helpen met het aanzetten van Zoom.

Ilse vertelt over verschillende werkvormen. Een voorbeeld tijdens een Zoom sessie kan zijn om iets uit de keukenla te pakken dat je nooit gebruikt. Of met elkaar in gesprek te gaan met de werkvorm "Ik ga naar de supermarkt en ik koop...." Iedere cursist kiest dan telkens een ingrediënt dat er bij past. Ze gebruiken ook vaak vertelplaten. Je leent vertelplaten bij de bibliotheek. Type in de catalogus 'vertelplaten' in. Online kun je digitale prentenboeken van Bereslim gebruiken. Of [YouTube](#) en [Pinterest](#); tik in 'vertelplaten'.

Cursisten van het Taalhuis zijn wisselend over het online leren. Sommige cursisten wachten liever tot de bibliotheek weer open is. Anderen vinden het fijn dat de lessen doorgaan. Amer geeft dit ook aan. Hij vertelt dat het online onderwijs voordelen heeft maar ook nadelen. Voordelen zijn dat je online geen corona kan krijgen en geen reistijd en reiskosten hebt. Je leert meer de taal en de achtergrond van de andere cursisten kennen, omdat er zoveel nationaliteiten samenkomen. Nadelen zijn dat je geen persoonlijk contact hebt met de docent en de andere cursisten.. Amer geeft aan dat bij de online lessen vooral het spreken belangrijk voor hem is.

Breakoutroom

De deelnemers van de online sessie werden verdeeld over breakoutrooms. Daar werd hen de vraag gesteld: "Hoe kun je aarzelande vrijwilligers het beste meenemen in het online lesgeven/contact met hun deelnemer?" Ideeën waren onder andere:

- Een persoonlijke benadering van vrijwilligers helpt om mensen over de streep te trekken.
- Basistraining (gedeeltelijk) digitaal aanbieden.
- Ervaring uitwisselingen tussen taalvrijwilligers.
- Oefenen met de vrijwilliger.
- Voeg aarzelande vrijwilliger toe aan een groep en laat hem/haar meekijken.
- Enthousiast zijn over het online werken en de voordelen delen.
- Veel ondersteuning bieden.

Fiolet Taaltraining

Vanuit Fiolet Taaltraining spreekt Greta Spek. Ook heeft zij verschillende cursisten vragen gesteld. Dit is opgenomen op film. Fiolet Taaltrainingen is een zelfstandig taleninstituut. Bij Fiolet Taaltraining geven ze door de lockdown online onderwijs. Tussen de eerste en tweede golf gaven zij een combinatie van fysiek en online onderwijs. Greta geeft aan dat het starten met online onderwijs een kwestie van uitproberen is. Je moet het gewoon doen. Zij heeft de afgelopen periode veel geleerd over online lesgeven. Zij zullen na de lockdown een combinatie van beide type onderwijs blijven geven. Een groot voordeel van online lessen is dat stille cursisten via Whatsapp meer durven te 'zeggen'.

De cursisten zijn wisselend over de online lessen. Een voordeel is dat er geen reistijd is. Maar een nadeel is dat internetverbinding goed moet zijn. Ook moet je je beter concentreren bij online lessen, dat is moeilijk. Thuis is er veel meer afleiding, zoals kinderen die spelen en lawaai maken. Merendeel van de cursisten geeft aan liever fysieke les te hebben. Sommige cursisten vinden online lessen even goed als fysieke lessen. Een cursist geeft aan bij beiden vormen veel te leren. Een andere cursist vindt de online lessen leuk, maar het praten aan de telefoon wel moeilijk. Een voordeel van online lessen is dat er geen reistijd is. Het nadeel is dat je internet wel goed moet zijn. Niet alle cursisten vinden online lessen fijn. Zo geeft een cursist aan dat bij fysieke lessen de cursisten meer naar elkaar luisteren. En dat je de docent beter begrijpt. Bij de online lessen is dat moeilijker. Bij online lessen praten cursistendoor elkaar heen. Een andere cursist geeft aan dat bij fysieke lessen er beter contact is met de docent.

Samengevat

Door de coronamaatregelen is het online leren nu de uitweg om toch lessen te kunnen blijven geven. Uit deze online sessie blijkt wel dat professionals en cursisten liever niet alleen online onderwijs blijven geven. Een combinatie van fysieke en online lessen of alleen fysieke lessen heeft de voorkeur.

Uit de vragen in deze online sessie kwam verder naar voren dat het belangrijk is om vooraf afspraken te maken met de deelnemers. Bijvoorbeeld over de AVG. In Whatsapp zijn mobiele nummers zichtbaar en in Teams/Zoom een e-mailadres. Door van te voren afspraken te maken met elkaar, voldoe je aan de AVG-regels.

Om online lessen goed op te zetten is het van belang dat de gehele organisatie meegenomen wordt in het proces. Bijvoorbeeld door veel samen te oefenen met vrijwilligers en cursisten. Of door veel hulp te bieden aan cursisten en vrijwilligers. Maak het iedereen zo makkelijk mogelijk. Zo haal je het meeste met het online onderwijs. Het motiveren en het persoonlijke contact blijken voorwaarden te zijn voor goed online onderwijs.